

Posudek

Benešová Zuzana: Povědomí potomků českých emigrantů o rodné zemi předků, manifestované v komunikaci s reprezentanty českého státu. Praha, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze 2013, 80 s. + příloha

Zuzana Benešová téma své bakalářské práce zaměřila na problematiku krajanských komunit ve třech státech Jižní Ameriky: Argentině, Brazílii a Paraguayi. Položila si dvě otázky. Prvou otázkou sleduje charakter a rozsah výukového programu, a práci učitelek, které vysílá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR ve spolupráci s Domem zahraničních služeb na žádost krajanských spolků do center českých menšin ve jmenovaných zemích. Druhou otázkou se táže na představy o České republice, které učitelky zachytily u frekventantů výukových kurzů v průběhu svého působení v Jižní Americe. Svou rozpravu Z. Benešová tedy vede ve dvou tematických rovinách, do značné míry na sobě nezávislých a propojených v podstatě osobnostmi učitelek.

Oběma tématům Z. Benešová zpracovala a předřadila vstupní výklad. Pojednání o vizích České republiky jako zemi předků se pokusila ukotvit v teoriích kolektivní paměti (Durkheim, Halbwachs, Assmann), i když tento svůj výstižně formulovaný výklad víceméně neaplikovala při vyhodnocování dat získaných výzkumem. Pojednání o práci učitelek pak předdeslala obsažnou, úsporně koncipovanou a dobře faktograficky podloženou kapitolu o migraci obyvatel z českých zemí a Slovenska do Jižní Ameriky a kapitolu o vzniku a vývoji českých menšin v Argentině, Brazílii a Paraguayi. V těchto kapitolách Z. Benešová doložila svůj dobrý přehled o literatuře předmětu a schopnost kriticky pracovat s pečlivě shromážděnými sekundárními prameny. Tyto kapitoly považuji z hlediska celé předložené práce za nosné a účelně zařazené.

Rozprava o učitelkách a jejich působení a zkušenostech s výukou českého jazyka a literatury v krajanských komunitách a o podmínkách za nichž v jednotlivých zemích Jižní Ameriky pracují nebo pracovaly, tedy rozprava o prvé z položených otázek, je vybudována na třech typech pramenů: na výpovědích učitelek (získaných strukturovaným rozhovorem vedeným po internetu, přímým dotazováním a následnými polostrukturovanými rozhovory), na analýze referujících zpráv a dalších dokumentů z archivu Domu zahraničních služeb a na rozboru statí psaných učitelkami o zkušenostech z působení v Jižní Americe. V této kapitole Z. Benešová prokázala schopnost třídít shromážděná primární data, komparovat údaje získané z terénu s údaji písemných pramenů, jednotlivé údaje zařadit do širších souvislostí a celku dát jednotný koncepční řád. Kapitola je stěžejní v předložené práci.

Oproti této kapitole rozprava o představách, které mají frekventanti výukových kurzů o České republice, vyznívá ploše. Tato skutečnost, kterou si uvědomuje Z. Benešová i vedoucí práce, je dána neúspěšným dotazováním, přesněji odmítavým postojem učitelek na položené otázky odpovídat, k tématu se vyjadřovat a přemýšlet o něm. Odpovědi, které Z. Benešová získala, jsou přesto zařazené, ovšem bez nároku na interpretaci.

Předložená práce má formální nedostatky: nezařazení poznámek na příslušné stránky, chyby v psaní velkých písmen, gramatické chyby, nedodržení jednotné velikosti písma ad. Svědčí o nedostatku času před odevzdáním práce, nikoli o neznalosti (i s ohledem na profesní orientaci autorky).

Z. Benešová ve své práci prokázala schopnost pracovat s různými typy pramenů, tyto prameny vzájemně komparovat a systematizovat. Práce odpovídá požadavků kladeným na tento typ závěrečných prací. Doporučuji ji k obhajobě a klasifikuji ji jako práci velmi dobrou.

V Praze 5. 6. 2013

Mirjam Moravcová